

**Restaurátorský průzkum a předběžný restaurátorský záměr
na restaurování kamenných prvků
v Růžové zahradě na zámku v Děčíně
zapsaná kulturní památka rejstř. č. 25 265/5-4082**

Zpracoval: Jarmil Plachý ak. soch. – restaurátor
Objednatel: Statutární město Děčín
zastoupené Magistrátem města Děčín
Termín: 4.1. - 30.4.2021

Jarmil Plachý
ak. soch. restaurátor Jarmil PLACHÝ
Novákových 375/5, 180 00 Praha 8
Tel.: 603 261 666
IČO: 40863379, Povolení MK ČR 5.350/92
E-mail: atelierjale@seznam.cz

I. Lokalizace památky

1. Okres.....Děčín
2. Obec, katastrální území.....Děčín
3. Adresa.....Dlouhá jízda čp. 1253, parc. číslo 2320
4. bližší určení místa..... severní část skalní terasy
5. Název objektu, jehož součástí je restaurované dílo.....zámek Děčín - Růžová zahrada
6. Rejstříkové číslo.....25265/5-4082
7. Sloh a datování .....baroko, 80 léta 17. století
8. materiál / technika.....kámen/sekání
9. Předchozí známé rest. zásahy.....1906-1907 opravy
1954 -1956 arch. Studničný projekt zahrady
1969 – dláždění terasy před sala terrenou
1988 – návrat kamenných váz s Herkulovými činy (zpět z Jílového)

III. Údaje o akci

1. vlastník .....Česká republika, statutární město Děčín
2. investor..... statutární město Děčín
Mírové nám. 1175/5
Děčín IV – Podmokly 40502
3. Termín započetí a ukončení ..... leden – duben 2021
4. fotodokumentace..... 112 stran A 4 barevných
10 stran-20ks 13 x 18 barevných
5. textová část..... 17 stran
6. Použitá literatura.....Standartní stavebně-historický průzkum
Mgr.Miroslav Nový, Mgr.Eliška Nová
Ph.D-PhDr. František Šuman
památkový katalog,
Wikipedie

IV. Popis památky

Růžová zahrada má půdorys úzkého obdélníku v ose západ – východ. Na západní straně je ohraničena budovou sala terreny, na severní straně zděnou baštou a opěrnými zdmi. Na východní straně je stavba gloriety se schodišti. Jižní stranu ohraničuje zeď Dlouhé Jízdy.

Zahrada má pět výškových úrovní – teras.

1. Terasa před sala terrenou s balustrádou A na severní straně
2. Terasa horní se záhony s balustrádou B na severní straně
3. Terasa prostřední s balustrádou C na severní straně
4. Terasa dolní s balustrádou D na severní straně
5. Schodiště k terase před gloriетem s balustrádou E na severní straně
6. Kamenné fragmenty nalezených prvků

1. Terasa před sala terrenou s balustrádou A na severní straně

Má plochu obdélníka v ose sever jih. Na západní straně je ohraničena budovou sala terreny. Na severní straně je kamenná balustráda (ozn.A), na východní straně ji ohraničuje terasová zídka se záhonky se dvěma kamennými schodišti a horní edikulou.

Kamenné prvky terasy

- 1.1 sokl s dlažbou a schodiště – sokl se skládá z opracovaných kvádrů středně zrnitého pískovce žluto okrové barvy
  - dlažba mezi sloupy arkád je složena z velkoformátových desek ze středně zrnitého pískovce světle šedé barvy
  - schodiště se skládá ze tří rovných stupňů a je umístěno v prostřední arkádě, každý stupeň je složen ze dvou částí
  -
- 1.2 Kamenná dlažba průchodu na severní straně sala terreny – je původní, má obdélníkový formát různých rozměrů až 45 x 92 cm. Použitý pískovec je středně až hrubě zrnitý, převážně sytě okrové barvy
- 1.3 Balustráda A – se skládá ze 4 polí členěných sloupky s hlavicemi. V severovýchodní části je nároží a jedno pole je přistavěno k boční straně edikuly. Prostřední sloupky jsou zdvojené, dříky mají diamantový vzor. Práh a madlo balustrády je profilovaný. Balustry jsou rotační, výška je 75 cm. Nejšířší průměr je 26 cm. Celková výška balustrády je 98 cm. Balustráda je vysekána z jemnozrnného až středně zrnitého pískovce světle šedo okrové barvy. Pod prahem balustrády je kamenné kvádrové zdivo.
  - 1.3.1 Opěrná zídka pod balustrádou je zděna z kamenných kvádrů, Spárování je v líci zdiva s rytým spárováním.
- 1.4 Kamenné prvky horní edikuly
  - 1.4.1 balustráda v otvoru edikuly se skládá z profilovaného prahu a madla, které jsou zazděny do bočních stran otvoru. Má 3 balustry čtvercového průřezu. Výška balustrů je 75 cm, šíře 25,5 cm. Práh i madlo mají shodnou profilaci jako balustráda na severní straně. Sokl pod balustrádou je složen z kamenných kvádrů. Balustráda je vysekána z hrubozrnného pískovce světle šedo okrové barvy.
  - 1.4.2 kamenný štítový nástavec je ve tvaru nízkého segmentu. Na stříšce jsou osazeny tři piniové šišky. Spodní část nástavce obíhá profilovaná římsa, která kopíruje členění ploch zděnými pilastry. Shodný profil má římsa nízkého segmentu. Plocha ve štítu je rovná, odstupňována je v osách nad pilastry. Architektura štítu je složena z více prvků. Piniové šišky mají shodné tvarosloví, prostřední má tvarově bohatší podstavec.

1.5 Kamenná terasová zídka se schodišti (mezi terasami)

Po stranách dvou schodišť jsou vyzděny z kamenných kvádrů sloupky čtvercového půdorysu. Schodiště mají tři stupně, které jsou rovné, složené ze dvou částí. Mezi sloupky ve střední části a mezi sloupky a zdmi po stranách jsou osazeny kamenné desky, které lemují úzké záhony.

Kamenné prvky zídky a stupňů jsou vysekány ze středně zrnitého až hrubozrnného pískovce.

1.5.1 výzdoba zídky po stranách schodiště je tvořena 4 odlitky dekorativních váz – květináčů na bázi epoxidové pryskyřice.

1.6 Kamenná dlažba terasy

Je novodobá menšího formátu cca 25 x 45 cm. Dlažba je vyrobena z Božanovského pískovce. Je silná 3 cm a je položena na betonovou mazaninu

2. **Horní terasa se záhony a balustrádou B**

Má plochu obdélníku v ose západ – východ. Západní strana navazuje na terasu před sala terrenou. Severní stranu ohraničuje balustráda B a prostřední edikula. Na její severní straně je nepřístupný záhon svažující ke kamenné koruně opěrné zdi a západní půlkruhovité baště. Východní strana je vymezena nízkou terasovou zídkou se třemi schodišti o třech stupních. Terasou prochází dvě parkové šterkové cesty, které dělí plochu terasy na tři záhony. Záhony jsou ohraničeny úzkými kamennými obrubníky. Před terasovou zídkou na východní straně jsou umístěny dvě barokní dekorativní vázy. V ose za nimi jsou na sloupcích terasy umístěny dvě kamenné vázy.

2.1. Kamenná koruna opěrné severní zdi a koruna zdiva západní bašty

Je zděna z pískovcových kvádrů nepravidelných rozměrů. Spáry jsou široké bez vyplňování úlomky. Střední hmota zdi je z lomového kamene. Koruna zdi je bez zakrytí a bez spádu. Část rovné opěrné zdi je zarostlá popínavou zelení.

2.2 Balustráda B – se skládá ze čtyř polí. Na západní straně navazuje na horní edikulu. Na východní straně je obrácena krátkým polem na sever k prostřední edikule. Čtyři pole balustrády jsou symetricky členěna. Každé pole má sedm volných balustrů. Součástí sloupků jsou půlky balustrů. Práh i madlo balustrády jsou profilované. Výška balustrády je 106 cm, výška balustrů je 76 cm. Průřez je 26,5 x 26,5 cm. Dřívky balustrády jsou rovné bez členění. Balustráda je vysekána z hrubozrnného pískovce světle šedo okrové barvy. Nárožní sloupek na východní straně se skládá ze dvou částí.

2.2.1 opěrná zídka pod balustrádou je zděna z kamenných kvádrů, Spárování je v líci zdiva s rytým spárováním.

2.3 Kamenné prvky prostřední edikuly

2.3.1 kamenný štítový nástavec je ve tvaru nízkého trojúhelníku. Korunní římsa edikuly je profilovaná, půdorysně kopíruje členění ploch pilastry. Shodný profil má stříška štítu. Profil nad pilastry je půdorysně odstupňován. Výplň štítu je rovná. Architektura štítu je složena z více prvků. Na vrcholu štítu je na nízkém soklu osazen stylizovaný květ. Po stranách jsou osazeny piniové šišky na nízkých rovných plintusech.

2.3.2. kamenné madlo balkonu je rovné. Vnější plocha předstupuje před líc zdiva. Vnitřní je v líci s omítkou zdiva. Madlo má oblé nároží. Je složeno z více prvků spojených kramlemi.

2.3.3. kamenná konzole balkonu s deskou – konzole se skládá ze dvou prvků. Boční strany jsou rovné. Čelní strana má jednoduchý profil. Podhled balkonu je zarostlý popínavou zelení. Vysekány jsou ze středně zrnitého pískovce.

2.4 Kamenná terasová zídka se schodišti (mezi terasami)

Zídka je vyžděna z kamenných kvádrů. V zídce jsou tři schodiště o třech stupních. Stupně jsou rovné, složené ze dvou částí. Střední část zídky tvoří užší kamenné desky osazené na výšku. Podél nich je záhon. Kratší úsek zídky mezi schodišti v severní části je vyžděn z kamenných kvádrů a tvoří obrubu záhonu.

2.4.1 Výzdoba zídky - ve střední části jsou na pilířích po stranách schodišť umístěny kamenné vázy. Jsou dochovány v torzálním stavu. Chybí horní části. Jsou vysekány z jemnozrnitého pískovce.

2.5 Kamenné obruby záhonů - jsou složeny z úzkých obrubníčků (často nahrubo opracovaných). Horní plocha je rovná. Vysekány jsou ze středně zrnitého pískovce.

2.6 Barokní dekorativní vázy (2 ks) č.1 a č.2 Jsou umístěny před torzy váz na příčné cestě. Vázy mají v nejširším průřezu rozměr 90 x 110 cm. Výška váz je cca 2 m. Nízký plintus má půdorys čtverce. Spodní část váz je rotační. V horní polovině váz jsou na bocích figurální reliéfy s motivy Herkulových činů. Nad nimi prochází šikmo široký profil, po stranách zakončený velkými volutami. Mezi nimi jsou vyvěšeny vegetativní festony. Vázy jsou zakončeny zdobným rotačním poklopem s jemným reliéfem.

3. Prostřední terasa se záhony s balustrádou C

Má půdorys obdélníku v ose západ – východ. Západní strana navazuje na horní terasu. Severní stranu ohraničuje balustráda C a dolní edikula. Východní strana je vymezena nízkou terasovou zídkou s dvěma schodišti o třech stupních. Terasou prochází dvě šterkové parkové cesty, které plochu dělí na tři záhony. Záhony lemují úzké kamenné obrubníky. Před terasovou zídkou na východní straně jsou umístěny dvě barokní dekorativní vázy. V ose za nimi je na sloupcích umístěna piniová šiška

a nízká profilovaná hlavice čtvercového půdorysu. Dvě shodné hlavice jsou po krajních stranách schodišť.

3.1. Balustráda C – se skládá ze čtyř polí a na západní straně navazuje na prostřední edikulu. Na východní straně navazuje na dolní edikulu. Čtyři pole jsou symetricky členěna. Každé má po osmi volných balustrech. Půlky balustrů jsou součástí sloupků. Práh i madlo balustrády jsou profilované. Výška balustrády je 110 cm, výška balustrů je 75 cm. Balustry mají v průřezu tvar rovnostranného trojúhelníku. Délka strany je 30,5 cm. Plochy dřívků jsou zdobeny diamantovým motivem. Balustráda je vysekána ze středně zrnitého až hrubozrnného pískovce světle šedo okrové barvy, Jednotlivé části model a hlavice jsou spojeny železnými kovanými kramlemi.

3.1.1. opěrná zídka pod balustrádou je zděna z kamenných kvádrů, Spárování je v líci zdiva s rytým spárováním.

3.2 Kamenné prvky dolní edikuly. Dolní edikula má shodné tvarosloví jako prostřední i s výzdobou štítu. Chybí balkon na krakorcích.

3.2.1. Kamenný štítový nástavec je ve tvaru nízkého trojúhelníku. Korunní římsa edikuly je profilovaná, půdorysně kopíruje členění ploch pilastry. Shodný profil má stříška štítu. Profil nad pilastry je půdorysně odstupňován. Výplň štítu je rovná. Architektura štítu je složena z více prvků. Na vrcholu štítu je na nízkém soklu osazen stylizovaný květ. Po stranách jsou osazeny piniové šišky na nízkých rovných plintusech.

3.2.2. kamenné madlo zděné výplně otvoru edikuly. Konce madla jsou zazděny ve špaletách otvoru edikuly. Madlo je profilované z obou stran. Je profilované z obou stran. Je složeno z více částí spojovaných železnými kramlemi.

3.3 Kamenná terasová zídka se schodišti. Zídka je po stranách schodišť zděná z kamenných kvádrů, které tvoří plné sloupky. Na nich jsou umístěny nalezené barokní prvky architektury. Mezi sloupky je zídka tvořena pískovcovými deskami postavenými na výšku. Podél zídky je úzký záhon. Krátká zídka se záhonem mezi sloupkem a balustrádou navazuje na balustrádu C.

3.4 Výzdoba zídky . Na sloupcích zídky jsou umístěny tři nízké profilované hlavice čtvercového půdorysu a piniová šiška u schodiště u zdi Dlouhé jízdy.

..

3.5 Kamenné obruby záhonů jsou složeny z úzkých obrubníčků, často nahrubo opracovaných. Horní plocha je rovná. Vysekány jsou ze středně zrnitého pískovce.

3.6 Barokní dekorativní vázy (2ks) č.3 a č.4 Jsou umístěny v ose sloupků vedle schodiště před piniovou šíškou a nízkou profilovanou hlavicí. Vázy mají v nejširším průřezu rozměr 90 x 110 cm. Výška váz je cca 2 m. Nízký plintus má půdorys čtverce. Spodní část váz je rotační. V horní polovině váz jsou na bocích figurální reliéfy s motivy Herkulových činů. Nad nimi prochází šikmo široký profil po stranách zakončený velkými volutami. Mezi nimi jsou vyvěšeny vegetativní festony. Vázy jsou zakončeny zdobným rotačním poklopem s jemným reliéfem.

4. Terasa dolní s balustrádou D na severní straně

Má plochu obdélníku v ose západ – východ. Západní strana navazuje na prostřední terasu se záhony. Severní stranu ohraničuje balustráda D. Na východě je ukončena velkoformátovými pískovcovými deskami na které navazuje schodiště k terase s Glorietem. Jižní stranu ohraničuje zeď Dlouhé jízdy. Terasou prochází dvě šterkové parkové cesty, které její plochu dělí na tři záhony. Záhony jsou lemovány úzkými obrubníky. Na severní straně je nepřístupný záhon, který se svažuje ke koruně zdi východní bašty.

4.1. Kamenná koruna opěrné severní zdi a koruna zdiva východní bašty. Je zděna z pískovcových kvádrů nepravidelných rozměrů. Spáry jsou široké bez vyplňování úlomky. Střední hmota zdi je zděna z lomového kamene. Koruna zdi je bez zakrytí a bez spádu.

4.2 Balustráda D s krátkou plnou zídka . Krátká plná zídka navazuje kolmo k dolní edikule. Zídka je zděná z cihel. Na koruně zdiva je osazeno kamenné madlo s profilem. Madlo se skládá ze tří částí. Jeho profil neodpovídá profilu hlavic a madel na balustrádě. Madlo je k nárožní hlavici sloupku balustrády volně přiloženo bez napojení. Balustráda má čtyři pole. Každé pole má osm volných balustrů. Půlky balustrů jsou součástí sloupků. Práh i madlo balustrády jsou profilované. Výška balustrády je 110 cm. Výška balustrů je 75 cm. Balustry mají v průřezu nejširší rozměr 26,5 x 26,5 cm. Plochy dříků sloupků jsou rovné. Na východě je balustráda zakončena hranolovým pilířem zděným z pískovcových kvádrů na kterých jsou fragmenty omítky. Na pilíři je osazena profilovaná hlavice z jednoho kusu kamene. Hlavice je půdorysně členěna podle zdiva pilíře. Profil hlavice navazuje na profil madla balustrády. Na hlavici je osazen nízký sokl čtvercového formátu a na něm plintus s patkou uraženého rotačního prvku. (piniové šišky na podstavci ve tvaru vázy). Balustráda je vysekána ze středně zrnitého až hrubozrnitého pískovce světle šedo okrové barvy. Díly madel jsou spojovány železnými kramlemi.

4.2.1 Opěrná zídka pod balustrádou D je zděná z pískovcových kvádrů nahrubo opracovaných. Spáry jsou v líci zdiva, v minulosti byla patrně přetažena omítkou s rytým spárováním (poslední oprava ?).

- 4.3 Kamenné obruby záhonů jsou složeny z úzkých obrubníčků, často nahrubo opracovaných. Horní plocha je rovná. Vysekány jsou ze středně zrnitého pískovce. Úzký záhon orientovaný ve směru severo-j jižním je lemován obrubníkem z betonových dlaždic.

5. Schodiště k terase před gloriem s balustrádou E1,E2

Před schodištěm je plocha dlážděná velkoformátovými pískovcovými deskami, pod kterými je dutina. Na severní straně po obvodu dlažby a schodiště je na skále vystavěna terasová zídka z kamenných kvádrů. Do úrovně schodiště má zídka pravoúhlé nároží. Pod balustrádou schodiště opisuje skalní terén mírným obloukem.

- 5.1 Velkoformátová dlažba je složena z pískovcových desek různých rozměrů- Deska na nárožní opěrné zdi (severovýchodní nároží) má po obvodu profil. Půdorysně je na nároží zaoblena s odstupňováním. Na desce stálo zdivo (patrně čtvrté edikuly).
- 5.2 Opěrná zeď velkoformátové dlažby a schodiště je vystavěna z kamenných kvádrů. Spáry jsou v líci zdiva místy s rytým spárováním. Jsou vysekány ze středně zrnitého až hrubozrnného pískovce světle šedo okrové barvy.
- 5.3 Balustráda E1, E2 lemuje schodiště na severní straně. Madla a prahy balustrády jsou profilovaná. Balustráda má dvě pole. Dřívky sloupků jsou zdobeny diamantovým motivem. Pole má šest balustrů volných. Půlky balustrů jsou součástí sloupků. Schodiště vede přes celou šíři terasy od balustrády ke zdi Dlouhé jízdy.
- 5.4 Kamenné schodiště k terase před gloriem má 13 stupňů v celé šíři. Stupně jsou složeny z několika dílů. Výška stupňů je 15 cm, šířka stupnice je 40 cm. Stupně mají profil obloun, pásek, výžlabek.

6. Kamenné fragmenty nalezených prvků

Fragmenty byly nalezeny ve velké vodní nádrži v terase před Gloriem. Mezi nejcennější patří torzo pískovcové sochy. Část kádě pískovcové kašny, fragment lastury a fragmenty soch – části nohou.

V. Popis stavu památky

1. Terasa před sala terrenou s balustrádou A na severní straně

1.1 sokl s dlažbou a schodiště sala tereny – povrch kamenných prvků je znečištěn prachovými depozity, povětrnostními vlivy, načernalými depozity a lokálně načernalou vrstvou sádrovcové krusty. Spárování je uvolněné. V desce velkoformátové dlažby v jižní arkádě je prasklina. V prvním stupni schodiště ve střední arkádě je nevhodná betonová plomba. Nízký sokl sloupů je silně znečištěn a má narušené spárování.

1.2 Kamenná dlažba průchodu na severní straně sala tereny - povrch dlažby je znečištěn prachovými depozity a lokálně načernalou vrstvou sádrovcové krusty. Skvrny od omítek a štku vznikly při dílčích opravách severní zdi sala tereny a jejich sloupů. Spárování mezi deskami je narušené. Některé dlaždice vykazují praskliny a mají povrch narušený korozí. Dlažba u průchodu na západní straně je u prahu propadlá.

1.3 Balustráda A – je staticky narušena. Sloupky, prahy, balustry a madla jsou vychýleny z vodorovné pozice. Povrch pískovce je silně znečištěn načernalými depozity a sádrovcovou krustou. Západní pole balustrády je zarostlé popínavou zelení – břečťanem. Místy se vyskytuje znečištění mikrovegetací – řasou, mechy a lišejníky. Plastické doplňky z poslední opravy dožívají – mají nevhodnou strukturu a barevnost, některé se uvolňují. V minulosti byly vyměněny silně narušené balustry za kopie z hořického pískovce.

1.3.1 Opěrná zídka pod balustrádou – kvádrové zdivo zídky je staticky narušeno. Je rozvolněné a má narušené spárování.

1.4 Kamenné prahy horní edikuly

1.4.1 balustráda v otvoru edikuly - není staticky narušena. Povrch pískovce je znečištěn načernalými depozity a načernalou vrstvou sádrovcové krusty. Prostřední balustr je v krčku prasklý. Povrch pískovce je narušen korozí. Chybí části profilů, nároží plintusů. Silně narušeny jsou kamenné kvádry pod prahem balustrády. Povrch je narušen korozí. Spárování je uvolněné.

1.4.2 kamenný štítový nástavec – povrch kamene je silně znečištěn povětrnostními vlivy, mikrovegetací, načernalými depozity a načernalou vrstvou sádrovcové krusty. Po obvodu styčných spár se objevují jemné praskliny – je to známka statického narušení – rozestupují se díly kamenných prvků od korunní římsy. Povrch pískovce ve srážkových stínech je narušen korozí (podhledy říms). Kamenosochařská výzdoba je v obdobném stavu. Prostřední piniová šiška je ve střední části roztržena korozí železného trnu a její podstavec ve spodní části rovněž. V minulosti byly již krčky podstavců nahrazeny kamennými vložkami. Povrch šišek a podstavců je silně znečištěn načernalými depozity, sádrovcovou krustou a mikrovegetací – řasou, mechy, lišejníky.

1.5. Kamenná terasová zídka se schodišti (mezi terasami) je staticky narušena. Jednotlivé kamenné prvky jsou uvolněné. Pískovcové desky lemující prostřední záhon jsou silně vychýlené. Byly osazeny do zeminy bez základu. Spárování kvádrového zdiva sloupků u schodišť je narušené. Některé kvádry jsou uvolněné. Strana zídky přiléhající k edikule je rozvolněna. Povrch pískovce je znečištěn mikrovegetací, povětrnostními vlivy, načernalými depozity a lokálně sádrovcovou krustou.

1.5.1 výzdoba zídky po stranách schodiště - odlitky dekorativních váz – květináčů na bázi epoxidových pryskyřic jsou znečištěny povětrnostními vlivy a mikrovegetací. Jejich povrch je narušen korozí – sprašuje se

1.6. Kamenná dlažba terasy – povrch božanovského pískovce je znečištěn povětrnostními vlivy a mikrovegetací a lokálně načernalými depozity. Spárování je lokálně narušené

2. Horní terasa se záhony a balustrádou B

2.1. Kamenná koruna opěrné severní zdi a koruna zdiva západní bašty
- povrch koruny zdiva bašty a opěrných zdí je znečištěn povětrnostními vlivy a mikrovegetací. Povrch pískovce je narušen korozí. Spárování je narušené a uvolňuje se. Dochází k rozvolňování zdiva

2.2 Balustráda B – je staticky narušena. Příčinou je rozvolnění kamenného zdiva pod prahem balustrády. Jednotlivé prvky jsou vychýleny a jsou uvolněné. U západního napojení nároží došlo k roztažení dílů sloupku ve styčné spáře. Povrch pískovce je silně znečištěn povětrnostními vlivy, načernalými depozity a sádrovcovou krustou. V minulosti byly dva balustry nahrazeny kopiemi z hořického pískovce. Povrch pískovce

je lokálně narušen korozí. Doplnky z předchozí opravy dožívají. Spárování je uvolněné. Místy se vyskytuje mechanické poškození. Chybí hrany a nároží balustrů, hlavic a patek.

2.2.1 Opěrná zídka pod balustrádou B - kvádrové kamenné zdivo je staticky narušeno. Ve spodní polovině jsou uvolněné spáry a dochází k rozvolňování zdiva a nárožního pilíře.

2.3 Kamenné prvky prostřední edikuly

2.3.1 kamenný štítový nástavec. Po obvodu styčných spár se objevují jemné praskliny. Dochází k mírnému statickému narušení. Povrch kamene je silně znečištěn povětrnostními vlivy, načernalými depozity a načernalou vrstvou sádrovcové krusty. Lokálně se vyskytuje znečištění mikrovegetací – řasou, mechy a lišejníky. Ve srážkových stínech je povrch pískovce narušen korozí a krakely sádrovcové krusty. Spárování je narušené. Místy se vyskytuje mechanické poškození. Doplnky z předchozí opravy dožívají a uvolňují se. U podstavců piniových šišek po stranách byly již jejich horní části nahrazeny kamenickými vložkami.

2.3.2 kamenné madlo balkonu. Povrch madla je silně znečištěn načernalými depozity a načernalou vrstvou sádrovcové krusty. Povrch pískovce je narušen korozí. Spárování je narušené.

2.3.3 kamenné konzole balkonu s deskou. Podhled balkonu s konzolkami je zarostlý popínavou zelení. Bez lešení není přístupný. Podhledová boční strana konzole je znečištěna sádrovcovou krustou a narušena korozí.

2.4 Kamenná terasová zídka se schodišti je staticky narušena. Jednotlivé kamenné prvky jsou uvolněné. Kamenné kvádry zídky okolo schodišť a pískovcové desky lemující prostřední záhon jsou vychýlené. Spárování kvádrového zdiva sloupků a schodišť je narušené. Některé kvádry jsou uvolněné. Povrch pískovce je silně znečištěn povětrnostními vlivy, načernalými depozity a načernalou vrstvou sádrovcové krusty.

2.4.1. Výzdoba zídky – torza kamenných váz. Povrch pískovce je silně znečištěn povětrnostními vlivy, načernalými depozity. Místy je narušen korozí.

2.5. Kamenné obruby záhonů - Jednotlivé obrubníky jsou často vychýleny z původní roviny. Povrch pískovce je silně znečištěn povětrnostními vlivy. Spárování je narušené. Povrch pískovce je lokálně narušen korozí.

2.6. Barokní dekorativní vázy (2 ks) č.1 a č.2

Povrch váz je znečištěn povětrnostními vlivy, lokálně mikrovegetací, načernalými depozity a sádrovcovou krustou. Ve srážkových stínech je pískovec narušen korozí. Vlivem koroze dochází k úbytku drobné modelace figurálních reliéfů a vegetativní výzdoby. Vázy byly v minulosti opravovány kamenickými vložkami – filunky. Většina vysekaných kamenických vložek chybí. V horních partiích váz jsou dochována vysekaná lůžka s otvory po trnech doplňků.

3. Prostřední terasa se záhony s balustrádou C

3.1. Balustráda C – je staticky narušena. Příčinou je rozvolnění kamenného zdiva pod prahem balustrády a uvolnění ložné spáry. Západní část balustrády je zarostlá popínavou zelení – břečťanem. Povrch pískovce je silně znečištěn povětrnostními vlivy, načernalými depozity a sádrovcovou krustou. V minulosti byly čtyři balustry nahrazeny kopiemi z hořického pískovce. Povrch pískovce je narušen korozí. Doplnky z předchozí opravy dožívají. Spárování je uvolněné. Místy se vyskytuje mechanické poškození – chybí hrany a nároží balustrů, hlavic a patek.

3.1.1. opěrná zídka pod balustrádou C – kvádrové kamenné zdivo je staticky narušeno. Ve spodní polovině jsou uvolněné spáry a dochází k rozvolňování zdiva a nárožního pilíře

3.2 Kamenné prvky dolní edikuly.

3.2.1. Kamenný štítový nástavec. Po obvodu styčných spár se objevují jemné praskliny. Dochází k mírnému statickému narušení. Povrch kamene je silně znečištěn povětrnostními vlivy, načernalými depozity a načernalou vrstvou sádrovcové krusty. Lokálně se vyskytuje znečištění mikrovegetací – řasou, mechy a lišejníky. Ve srážkových stínech je povrch pískovce narušen korozí a krakely sádrovcové krusty. V kamenném prvku ve středu štítu je vodorovná prasklina. Povrch kamene je narušen korozí. Doplnky i spárování z předešlé opravy byly provedeny s vysokým podílem cementu. Cementový pačok byl přetažen i na povrch pískovce. Doplnky dožívají a uvolňují se. Kámen pod nimi je narušen korozí. Lokálně se vyskytuje mechanické poškození – chybí části hran a nároží profilů říms. Tento štít je nejvíce poškozený. U podstavců piniových šišek - po stranách – byly již jejich části nahrazeny kamenickými vložkami. Sokl pod květem na vrcholu štítu je roztržen korozí železného trnu.

3.2.2. kamenné madlo zděné výplně zábradlí otvoru edikuly. Povrch kamene je znečištěn povětrnostními vlivy, načernalými depozity a načernalou sádrovcovou krustou. Střední část madla je doplněna nevhodným minerálním tmelem. Spárování je narušené. Doplnky z poslední opravy dožívají

- 3.3 Kamenná terasová zídka se schodišti je staticky narušena. Jednotlivé kamenné prvky jsou uvolněné – kamenné kvádry schodišť, pískovcové desky lemující prostřední záhon a záhon nevhodně přiléhající k balustrádě. Spárování mezi kamennými prvky je narušené. Povrch pískovce je znečištěn mikrovegetací, povětrnostními vlivy, načernalými depozity a lokálně i sádrovcovou krustou.
- 3.4 Výzdoba zídky. Piniová šiška a tři hlavice jsou znečištěny mikrovegetací – řasou, mechy a lišejníky, povětrnostními vlivy, načernalými depozity. Časté je mechanické poškození. Chybí části hran, nároží a vrcholy listů piniové šišky.
- 3.5 Kamenné obruby záhonů. Jednotlivé obrubníky jsou často vychýleny z původní roviny. Povrch pískovce je znečištěn mikrovegetací, povětrnostními vlivy. Spárování je narušené. Povrch pískovce je narušen korozí.
- 3.6 Barokní dekorativní vázy (2ks) č.3 a č.4. Povrch váz je znečištěn mikrovegetací, povětrnostními vlivy, načernalými depozity a lokálně sádrovcovou krustou. Ve srážkových stínech je pískovec narušen korozí. Vlivem koroze dochází k úbytku drobné modelace figurálních reliéfů a vegetativní výzdoby. U vázy č. 3 chybí kamenné vložky v lůžkách profilu poklopu, ve střední části profilu mezi volutami, nos maskarona na čelní straně a nároží plintusu s částí profilu.

4. Terasa dolní s balustrádou D na severní straně

- 4.1 Kamenná koruna opěrné severní zdi a koruna zdiva východní bašty
Povrch koruny zdiva a opěrných zdí je znečištěn povětrnostními vlivy a Mikrovegetací. Pískovec je na povrchu narušen korozí. Spárování je porušené a uvolňuje se. Dochází k rozvolňování zdiva.
- 4.2 Balustráda D s krátkou plnou zídkou. Krátká plná zídka přiléhá k boku dolní edikuly. Je novodobá, vyzděná na vysokém betonovém základu, který není založen do terénu. Zídka je staticky narušena. Použité cihly nejsou kvalitní. Místy dochází k jejich rozpadu. Použitá kamenná madla mají jiný profil než madla na balustrádě. Na části zídky u edikuly byly doplněny betonovou mazaninou. Nárožní sloupek je ze západní strany přizděný. Profil hlavice je na západní straně přetažen silnou vrstvou omítky. Čtyři pole balustrády jsou staticky narušena. Příčinou je rozvolnění kamenného zdiva pod prahem balustrády a uvolnění ložné spáry. Povrch pískovce je znečištěn mikrovegetací – řasou, lišejníky a mechy, povětrnostními vlivy, načernalými depozity a lokálně i sádrovcovou krustou. V některých hlavicích chybí spojovací železné

kramle. Místy se vyskytuje mechanické poškození. Chybí části profilů madel a hlavic, hrany balustrů. Nárožní sloup na severovýchodním nároží balustrády je zděný z kamenných kvádrů je součástí zdiva opěrné zdi pod balustrádou. Zdivo zdi i pilíře je staticky narušeno. Kamenné prvky pilíře – profilovaná hlavice, sokl a plintus chybějícího prvku – ulomené piniové šišky s podstavcem ve tvaru vázy (jako na vrcholu štítu horní edikuly) jsou znečištěny mikrovegetací, povětrnostními vlivy, načernalými depozity a lokálně sádrovcovou krustou. Chybí spojovací železné kramle mezi hlavicí pilíře a hlavicí sloupku balustrády a madlem balustrády.

4.2.1 Opěrná zídka pod balustrádou D – kvádrové kamenné zdivo je staticky narušeno. Ve spodní polovině jsou uvolněné spáry a dochází k rozvolňování zdiva a nárožního pilíře.

4.3 Kamenné obruby záhonů. Jednotlivé obrubníky jsou často vychýleny z původní roviny. Povrch pískovce je znečištěn mikrovegetací, povětrnostními vlivy. Spárování je narušené. Povrch pískovce je narušen korozí. Úzký příčný záhon je nevhodně lemován obrubníkem z betonových dlaždic.

5. Schodiště k terase před gloriem s balustrádou E1,E2

5.1. Velkoformátová dlažba před schodištěm Nárožní deska dlažby s obíhajícím profilem je uvolněna a staticky narušena. Příčinou je statické narušení kvádrového zdiva nároží opěrné zdi. Povrch dlažby je znečištěn mikrovegetací, povětrnostními vlivy a načernalými depozity. Deska ve střední části s integrovaným stupněm má ve střední části prasklinu. Spárování je uvolněné. Povrch je místy narušen korozí.

5.2. Opěrná zeď velkoformátové dlažby a schodiště na severní straně je staticky narušena. Má narušené spárování a dochází k rozvolňování zdiva. Na nároží se vyklání. Povrch kamene je silně znečištěn mikrovegetací, povětrnostními vlivy, načernalými depozity a načernalou sádrovcovou krustou. Je narušen korozí. V minulosti byly větší plochy plošně přetaženy omítkou a v ní bylo provedeno ryté spárování. Koruna opěrné zdi v koutě u schodiště zarůstá vegetací a je rozrušená.

5.3. Balustráda E1, E2 – balustráda při straně schodiště nevykazuje statické narušení. Je silně znečištěna mikrovegetací, povětrnostními vlivy, načernalými depozity a lokálně načernalou sádrovcovou krustou. Místy je narušeno spárování. Doplnky z minulých oprav dožívají. Lokálně je povrch narušen korozí.

5.4. Kamenné schodiště k terase před glorií bylo přeosazováno v roce 1968. Nevykazuje větší statické poruchy. Některé stupně mají praskliny a jsou silně mechanicky poškozené. Chybí velké hmoty profilů často i části stupnic. Je narušeno spárování. Povrch pískovce je znečištěn povětrnostními vlivy, mikrovegetací, načernalými depozity a sádrovcovou krustou. Místa je pískovec narušen korozi.

6. Kamenné fragmenty nalezených prvků

Povrch kamenných fragmentů je znečištěn usazenou zeminou. Na některých fragmentech se dochovaly barevné úpravy. Povrch kamene je narušen korozi.

RESTAURÁTORSKÝ ZÁMĚR – NÁVRH POSTUPU PRACÍ

Koncepce restaurátorského zásahu

Restaurování kamenosochařských a kamenických prvků bude předcházet restaurátorský průzkum včetně laboratorního vyšetření salinity a vypracování podrobného restaurátorského záměru.

Staticky narušené části kamenné architektury Růžové zahrady budou rozebrány a přeosazeny na zpevnění základ – podloží. Nevhodné prvky - např. plná zídka u balustrády D budou odstraněny a řešeny novými podle projektu.

Před rozebíráním bude provedeno zaměření kamenných prvků a jejich dokumentace. Silně narušené a chybějící kamenické prvky budou nahrazeny kamenickými kopiemi, případně doplňky.

Železné spojovací prvky – kramle, trny, táhla – budou nahrazeny antikorovými.

V rámci restaurování bude provedeno předběžné zpevnění a konsolidace nejvíce narušených míst organokřemičitým nehydrofobním konsolidantem. Budou odstraněny hrubé nečistoty mechy, lišejníky, sádrovcové krusty a staré nevhodné doplňky. Bude provedeno biocidní ošetření, omytí, očištění. Budou sejmuty načernalé krusty pomocí čistící pasty a zábalů. Bude provedeno celkové zpevnění organokřemičitany, plastické doplnění chybějících částí, barevné lokální retuše, preventivní biocidní ošetření, hydrofobizace povrchu. Navrhuje se oplechovat stříšky edikul olověným plechem.

Návrh postupu restaurátorských prací

Statické zajištění narušených částí kamenné architektury.

- Přeosazení balustrád s označením A,B,C,D - pod balustrádami bude přezděno narušené kvádrové nebo lomové zdivo až na pevný základ nebo skálu. Silně narušené kvádry budou nahrazeny kamenickými kopiemi z obdobného pískovce (např.: božanovského nebo německého z Pirny)
- Přeosazení terasových zídek mezi partery zahrad včetně schodišť
- Přeosazení kamenných nástavců štítů edikul, výměna Fe trnů za nerezové
- Přeosazení nárožního pilíře u balustrády D
- Přeosazení opěrné zdi nároží od balustrády D ke schodišti E1
- Přeosazení kamenných obrubníků záhonů.

Restaurování kamenosochařských prvků a kamenických prvků

1. Předběžné zpevnění – bude provedeno organokřemičitým nehydrofobním konsolidantem
2. Odstranění hrubých nečistot – mechů, lišejníků a silných výkvětů krust bude provedeno šetrně mechanicky kovovými špachtlemi a silonovými kartáčky
3. Biocidní ošetření – bude provedeno pomocí roztoku přípravku např. Sanatop Liquid Profi ve vodě v poměru 1 : 9
4. Omytí – bude provedeno nízkotlakou vodní parou s přidavkem saponátu (např.: čistič fy Kaercher na kámen)
5. Čištění, snímání načernalých krust – bude provedeno pomocí opakovaných zábalů čisticí pasty na bázi fluoridu amonného (např.: čisticí pasta např. FG od fy Aqua Praha)
6. Celkové zpevnění organokřemičitany – bude provedeno formou smáčení organokřemičitým nehydrofobním konsolidantem (např.: Porosil Z30, Funcosil KSE 300, Ifest OH100) až do nasycení.
7. Plastické doplnění chybějících částí – bude provedeno probarveným minerálním tmelem ve hmotě, shodné barvy a struktury s originálem (váp. Pojivo např. Tradical PF70, románský cement, různé frakce sklářských písků s pigmenty)
8. Kamenické doplňky – větší chybějící části budou doplněny kamenickými vložkami z pískovce z lokality Božanov, případně německé lokality Pirna. Povrch doplňků bude opracován ručním sekáním.

9. Přespárování – bude provedeno probarvenou vápennou spárovací hmotou s přísadou hydraulického pojiva. Namáhané spáry budou modifikovány plastifikátorem.
10. Výměna Fe spojovacích prvků za nerezové – železné spojovací prvky – kramle táhla a trny budou vyměněny za nerezové s kovářsky upraveným povrchem
11. Lokální barevné retuše – budou provedeny v organokřemičitém slabě hydrofobním roztoku (např.: Porosil ZV20) s pigmenty
12. Preventivní biocidní ošetření – bude provedeno roztokem přípravku např. Sanatop Liquid Profi ve vodě v poměru 1 : 15
13. Hydrofobizace – bude provedena siloxanovým přípravkem (např.: Porosil VV5 Plus)
14. Oplechování olověným plechem – na stříšky štítů edikul (navrhují plech o síle 1mm.
15. Vypracování restaurátorské zprávy včetně fotodokumentace. Budou předány 3 paré v tištěné podobě a 3 x CD

V Praze dne 30. 4. 2021

Jarmil Plachý ak. soch. - restaurátor

KONCEPCE RESTAURÁTORSKÉHO ZÁSAHU

kamenosochařských a kamenických prvků, podklad pro restaurátorské záměry zhotovitele

A Kamenosochařské práce součástí stavební části rekonstrukce Růžové zahrady

Restaurování kamenosochařských a kamenických prvků bude předcházet podobný restaurátorský průzkum vybraného zhotovitele včetně laboratorního vyšetření salinity a vypracování podrobného restaurátorského záměru pro realizaci.

Statically narušené části kamenné architektury Růžové zahrady budou rozebrány a přeosazeny na zpevnění základ – podloží. Nevhodné prvky - např. plná zídka u balustrády D budou odstraněny a řešeny novými podle projektu.

Před rozebíráním bude provedeno zaměření kamenných prvků a jejich dokumentace. Silně narušené a chybějící kamenické prvky budou nahrazeny kamenickými kopiemi, případně doplňky.

Železné spojovací prvky – kramle, trny, táhla – budou nahrazeny antikorovými s kovářsky opracovaným povrchem.

V rámci restaurování bude provedeno předběžné zpevnění a konsolidace nejvíce narušených míst organokřemičitým nehydrofobním konsolidantem. Budou odstraněny hrubé nečistoty mechy, lišejníky, sádrovcové krusty a staré nevhodné doplňky. Bude provedeno biocidní ošetření, omytí, očištění. Budou sejmuty načernalé krusty pomocí čistící pasty a zábalů. Bude provedeno celkové zpevnění organokřemičitany, plastické doplnění chybějících částí, barevné lokální retuše, preventivní biocidní ošetření, hydrofobizace povrchu. Navrhuje se oplechovat stříšky edikul olověným plechem.

Restaurátorské **průzkumy** architektury balustrád a edikul, schodů a dlažeb a váz

- petrografie
- stratigrafie
- salinita
- hloubkové sondy pro zjištění příčin poruch a poškození
- zakreslení poruch do kamenořezu

Podrobná detailní 3D scan dokumentace a digitální model architektury

Fotogrammetrická a geodetická plánová dokumentace architektury

Podrobná fotodokumentace postupu prací a archivace

Operativní stavebně historická dokumentace během realizace

*Restaurování **balustrády** dle předběžného restaurátorského záměru včetně kompletního rozebrání a opětovné montáže.*

- přezdění parapetu, přespárování parapetu
- stabilizace a restaurování balustrády
- inventární plán s číslováním prvků a fotodokumentace postupu demontáže
- postupná demontáž a číslování madel a hlavic sloupků a uskladnění
- postupná demontáž a očíslování balustrů a sloupků a uskladnění
- postupná demontáž a očíslování dílů trnože a patek sloupků a uskladnění
- postupné osazení prvků trnože a patek balustrády
- postupné osazení balustrů a madel a hlavic sloupků balustrád
- spoje nerezové spojovací kramle s kovářsky upraveným povrchem
- sejmutí nečistot, omytí, lokální zpevnění, plomby a protézy, nové spárování vápennou maltou a tmelem, částečné retuše spárování, barevné retuše, biocidní preventivní ošetření
- hydrofobizace

*Restaurování kamenosochařských prvků **architektury edikul** v detailním provedení dle podrobného popisu, požadavků a technologických postupů předběžného restaurátorského záměru*

- hloubkové přespárování
- předběžné zpevnění (konsolidace) nejvíce narušených míst organokřemičitým nehydrofobním roztokem
- odstranění hrubých nečistot (mechů, lišejníků, krust) starých a nevhodných vysprávek, mechanicky kovovými špachtlemi a silonovými kartáčky
- biocidní ošetření, standard (standard roztok Sanatop Liquid Profi ve vodě 1:9)
- omytí nízkotlakou vodní párou s přídavkem saponátu, (standard Kaercher)
- očištění pomocí čistících past, snímání načernalých krust, opakované zábaly pasty, (standard pasta FG Aqua Praha)
- celkové zpevnění organokřemičitany, smáčení organokřemičitým nehydrofobním konsolidantem (standard Porosil Z30, Funkosil 300, Ifest OH100) až do nasycení

- plastické doplnění chybějících částí ve hmotě probarveným minerálním tmelem, pojivo (standard Tradical PF70), románský cement, sklářské písky a pigmenty
- kamenické doplňky, kamenické vložky větších poškození, pískovec Božanov a Pirna, opracování povrchu sekáním, jehličkováním, příp.opískováním
- přespárování, probarvenou spárovací hmotou s hydraulickým pojivem
- přespárování namáhaných spár spárovací hmotou modifikovanou plastifikátorem
- výměna Fe prvků za nerezové, kramle s kovářskou povrchovou úpravou
- barevné retuše, organokřemičitý slabě hydrofobní roztok (standard Porosil ZV20)
- preventivní biocidní ošetření, standard roztok (standard Sanatop Liquid Profi ve vodě 1:15)
- hydrofobizace provedena siloxanovým přípravkem (standard Porosil VV 5 Plus)

*Restaurování **schodiště** z kamenných stupňů včetně kompletního rozebrání a opětovné montáže.*

- bude provedeno kompletní přeložení stupňů z důvodu poklesu, rozsednutí
- úprava podloží, oprava kamenných podpěrných zídek
- kamenické doplňky, plomby, protézy, výměny
- odstranění nevhodných spár v plném rozsahu
- biocidní ošetření, mytí, zpevnění, pružná hydroizolace v hloubce spár, standard Remmers, nové přespárování probarvenou vápennou spárovačkou s přísadou hydraulického pojiva, plastické doplnění, preventivní biocidní ošetření, barevné retuše, hydrofobizace

*Restaurování **kamenné dlažby** dle restaurátorského záměru*

- dokumentace, fotoplány, očíslování
- odstranění nevhodných spár v plném rozsahu šetrné rozebrání a uskladnění
- lokální opravy, plomby, doplňky, biocidní ošetření, mytí, zpevnění
- opětovné osazení dle kladečského plánu a dokumentace

- pružná hydroizolace v hloubce spár, standard Remmers,
- přespárování okrově probarvenou vápennou spárovačkou s přísadou hydraulického pojiva dle vzorků
- plastické doplnění, preventivní biocidní ošetření, barevné retuše, hydrofobizace

Nové kamenné dlažby, schody a další kamenické prvky:

Pro doplnění stávajících historických dlažeb a schodů bude využita v ideálním případě starší, druhotně použitá pískovcová dlažba podobného charakteru. V případě nového materiálu budou vyrobeny z barevně a strukturálně obdobného pískovce (např.: božanovského nebo německého z Pirny), je třeba nové dlažební desky mírně povrchově upravit ohlazením hran a drobnými nerovnostmi pískováním a otryskáním. V místě napojení na historickou dlažbu a schody je třeba dbát na optické sjednocení materiálů a finální barevné retuše.

Repasované a nové kamenné dlažební desky budou položeny do šterkopískové prosívky a vyspárovány maltou s přidáním trasového vápna a podílem zrn písku větší frakce. Malta by měla mít přirozený světle okrový odstín. Ten bude korigován buď výběrem písku, nebo probarvením minerálním pigmentem ve hmotě.

Nové kamenné schody a obrubníky a další nové kamenické prvky včetně nových replik balustrád, vrcholů prvků edikul, kamenných kašen, fontán, pítka, podstavců, madel a dalších prvků v kamenosochařské kvalitě budou také na všech pohledových nadzemních plochách a hranách povrchově upraveny pískováním a tryskáním se sraženými hranami s pečlivě provedenou profilací, spojů, návazností s ručním řemeslným dopracováním a včetně finální povrchové úpravy struktury a případně barevného sjednocení s pigmentovaným lazurním nátěrem. Provedení kamenických prvků včetně skrytých nerezových kotvicích prvků a trnů a viditelných nerezových kramlí a skob s kovářsky upraveným povrchem.

Nové záhony budou od mlatových cest a dlážděných ploch odděleny novými kamennými obrubníky z pískovce, v betonových opěrách ze suchého betonu pod terénem

B Restaurování vybraných kamenosochařských prvků (vázy a sochy)

Restaurování kamenosochařských prvků 4 kusů barokních váz v detailním provedení dle podrobného popisu, požadavků a technologických postupů předběžného restaurátorského záměru

Podrobný postup restaurování 4 kusů barokních váz bude upřesněn novým individuálním restaurátorským záměrem vybraného zhotovitele.

(petrografie, stratigrafie, salinita, hloubkové sondy pro zjištění příčin poruch a poškození, zakreslení poruch do fotoplánů váz, podrobný restaurátorský záměr bude zpracován individuálně pro každou vázu)

Základní předpoklad, který bude upřesněn dle individuálního průzkumu výše popsaného stavu konkrétní vázy: biocidní ošetření, mytí, dočištění, celkové zpevnění, drobné

plastické doplnění, stabilizace, lokální barevné retuše, preventivní biocidní ošetření, hydrofobizace, zpracování závěrečné restaurátorské zprávy.

Po očištění, další analýze, opravě a stabilizaci budou vázy umístěny do parteru zahrady s růžovými záhony na nové pískovcové kamenné kvádrové podstavce cca 800/800/500mm.

Restaurování kamenosochařské kašny a restaurování originálu barokní mramorové sochy Neptuna (Ariona) v detailním provedení dle podrobného popisu, požadavků a technologických postupů předběžného restaurátorského záměru.

Restaurátorský průzkum, vypracování individuálního restaurátorského záměru na komplexní náročné restaurování a doplnění velmi poškozené mramorové sochy o chybějící části a doplnění o nový atypický kovový pozlacený trojzubec. Umístění a kotvení na nový pískovcový profilovaný podstavec. Propojení s vodní technologií kašny včetně chrliče vody.

Nová kamenná profilovaná ozdobná kašna a nový kamenný barokně bohatě profilovaný podstavec sochy, osazené na novém betonovém základu, replika kašny a podstavce sochy dle originálu z pískovcového kamene z lomu z Pirny. Vodní technologie též viz samostatná část. Viz detailní výkres D.1.1.16. Olověný plech uvnitř kašny, kotvení lepením na bázi pryskyřice.

V současné době originál umístěn v exteriérových prostorách Oblastního muzea Děčín, socha je v majetku Statutárního města Děčín.

Restaurátorský průzkum, vypracování restaurátorského záměru na komplexní náročné restaurování a doplnění velmi poškozené mramorové sochy o chybějící části a doplnění o nový atypický kovový pozlacený trojzubec. Umístění a kotvení na nový pískovcový profilovaný podstavec (samostatný prvek K1.7A). Propojení s vodní technologií kašny včetně chrliče vody.

Postup bude stanoven a upřesněno novým restaurátorským záměrem: zpracování podrobného restaurátorského záměru

(petrografie, stratigrafie, salinita, hloubkové sondy pro zjištění příčin poruch a poškození, zakreslení poruch do fotoplánů sochy, podrobný restaurátorský záměr pro sochu)

- biocidní ošetření, mytí, dočištění, celkové zpevnění, lokální plastické doplnění poškozených a chybějících částí sochy a trojzubec, stabilizace, lokální barevné retuše, preventivní biocidní ošetření, hydrofobizace, osazení na nový pískovcový kamenný kvádrový podstavec, zpracování závěrečné restaurátorské zprávy.

Postup prací:

- demontáž a odvoz originálu do dílny restaurátora

- provedení restaurátorského průzkumu a zpracování podrobného restaurátorského záměru včetně grafického znázornění poškození a návrhu obnovy
- odstranění nevhodných a dožitých doplňků, šetrně, mechanickou cestou, odstranění hrubých nečistot
- předběžné zpevnění nejvíce narušených částí – bude provedeno organokřemičitým nehydrofobním konsolidantem (např.: porosil Z30, Funcosil KSE300, Ifest OH100)
- biocidní ošetření bude provedeno roztokem přípravku Sanatop Liquid Profi – ve vodě v poměru 1 : 9, - mytí, očištění – bude provedeno nízkotlakou vodní parou s přidáním saponátu
- snímání, čištění načernalých krust – bude provedeno pomocí zábalů čistící pasty FG (fa Aqua Praha) v mikrotenu, - dočištění - bude provedeno, - celkové zpevnění organokřemičitany – bude provedeno organokřemičitým nehydrofobním konsolidantem (např.: Porosil Z30, Funcosil KSE300, Ifest OH100) formou smáčení až do nasycení
- sekané kamenické rekonstrukce – chybějící partie sochy (pravá ruka, prsty pravé nohy, pyska a ocas delfína) budou vymodelovány ze sochařské hlíny po jejich schválení bude proveden sádrový odlitek, podle kterého bude vysekána kamenická kopie z tzv. Untersberského mramoru (rakouský vápenec). Kamenická rekonstrukce bude nalepena epoxidovou pryskyřicí na nerezový trn
- drobné plastické doplňky – budou provedeny probarveným minerálním tmelem shodné struktury a zrnitosti s originálem (vápenné pojivo Tradical PF20, románský cement, různé frakce sklářských písků s pigmenty)
- lokální barevné retuše – budou provedeny v organokřemičitém slabě hydrofobním konsolidantu s pigmenty (např.: Porosil ZV20)
- preventivní biocidní ošetření – bude provedeno roztokem přípravku Sanatop Liquid Profi ve vodě v poměru 1 : 15
- hydrofobizace – bude provedena siloxanovým přípravkem Porosil VV5plus
- transfer z dílny a osazení zpět na sokl na bude provedeno na nerezový trn a románskou maltu

Sochy v Sala terreně – podstavce

Instalace stávajících vybraných již restaurovaných soch originálů z glorietu v interiéru Sala terreny.

Vystavení deponovaného originálů soch z glorietu ve stávajících výklencích. Nový kamenný pískovcový profilovaný podstavec a profilovaný atypický parapetní

vykonzolovaný kámen výklenku, včetně osazení a kotvení ve výklenku. Výrobní výkres bude předložen před realizací ke schválení.

Vystavení deponovaných originálů soch z gloriety vedle boční stěny. Nový kamenný podstavec v podobě kvádrů s profilovaným soklem a římsou pro osazení sochy, včetně osazení a kotvení v nice. Výrobní výkres bude předložen před realizací ke schválení.

Sochy v zahradě – podstavce

Příprava pro instalaci vhodné barokní kamenné sochy (či výdusku sochy z gloriety) ve výklencích stěny Dlouhé jízdy a volně v parteru zahrady.

Nový kamenný podstavec v podobě válce či kvádrů s profilovaným soklem a římsou na novém betonovém základu. Kotevní nerez trn pro osazení kamenné sochy. Výrobní výkres bude předložen před realizací ke schválení.

V rámci provádění restaurátorských a kamenosochařských prací je třeba zohlednit související ostatní náklady:

- el. energii
- vodu
- lešení (pronájem a montáž a demontáž)
- velké autojeřáby, montáž a demontáž kamenických prvků balustrád, edikul, soch, dlažeb, schodů, zeminy, šterku, atd.
- zařízení staveniště
- zábor (chodník pod zahradou -pro transport materiálu a transfery)
- přesuny a zabezpečená doprava prvků ze zahrady do atelieru k restaurování a zpět u umístění zpět v zahradě

Náklady na lešení jsou zahrnuty ve stavební části - společné lešení pro stavební práce a restaurátorské práce.

Lešení a vertikální doprava z jihu z Dlouhé jízdy přes stěnu Dlouhé jízdy

Lešení a vertikální doprava ze severu z 15 m vysoké skály z Křížové ulice a cesty.

Doplnění záměru v roce 2022 a 2023:

Tomáš Efler, architekt projektu a Jarmil Plachý, akad. sochař - restaurátor

1. Zámek Děčín, Růžová zahrada, celek, pohled od východu

2. Zámek Děčín, Růžová zahrada, detail západní části před Sala terrenou